

UREDBA (EU) 2019/502 EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA**od 25. ožujka 2019.****o zajedničkim pravilima kojima se osigurava osnovna zračna povezanost s obzirom na povlačenje Ujedinjene Kraljevine Velike Britanije i Sjeverne Irske iz Unije****(Tekst značajan za EGP)**

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 100. stavak 2.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon prosljeđivanja nacrtu zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora ⁽¹⁾,

nakon savjetovanja s Odborom regija,

u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom ⁽²⁾,

budući da:

- (1) Ujedinjena Kraljevina dostavila je 29. ožujka 2017. obavijest o namjeri povlačenja iz Unije na temelju članka 50. Ugovora o Europskoj uniji. Ugovori će se prestati primjenjivati na Ujedinjenu Kraljevinu od dana stupanja na snagu sporazuma o povlačenju ili, ako do toga ne dođe, dvije godine od te obavijesti odnosno od 30. ožujka 2019., osim ako Europsko vijeće, u dogovoru s Ujedinjenom Kraljevinom, jednoglasno odluči produljiti to razdoblje.
- (2) Uredbom (EZ) br. 1008/2008 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽³⁾ utvrđuju se uvjeti za izdavanje operativne licencije Unije zračnim prijevoznicima i utvrđuje se sloboda pružanja usluga zračnog prijevoza unutar EU-a.
- (3) Ako se ne donesu posebne odredbe, povlačenjem Ujedinjene Kraljevine iz Unije prestala bi sva prava i obveze koji proizlaze iz prava Unije u pogledu pristupa tržištu kako je utvrđen Uredbom (EZ) br. 1008/2008, u mjeri u kojoj su povezane s odnosom između Ujedinjene Kraljevine i preostalih 27 država članica.
- (4) Stoga je potrebno uspostaviti privremeni skup mjera koje će zračnim prijevoznicima kojima je izdana licencija u Ujedinjenoj Kraljevini omogućiti obavljanje zračnog prijevoza između državnog područja Ujedinjene Kraljevine i preostalih 27 država članica. Kako bi se osigurala odgovarajuća ravnoteža između Ujedinjene Kraljevine i preostalih 27 država članica, prava koja se tako dodjeljuju trebala bi biti uvjetovana time da Ujedinjena Kraljevina dodijeli istovjetna prava zračnim prijevoznicima kojima je izdana licencija u Uniji i podlijeđati određenim uvjetima kojima se osigurava pošteno tržišno natjecanje.
- (5) Kako bi se odrazio njezin privremeni karakter, primjena ove Uredbe trebala bi biti ograničena na kratko vrijeme, ne dovodeći u pitanje mogući dogovor o budućem sporazumu s Ujedinjenom Kraljevinom kojim se obuhvaća pružanje usluga zračnog prijevoza, a čija je Unija stranka, te stupanje takvog sporazuma na snagu. Komisiji bi trebalo, na njezinu preporuku, što je prije moguće dati odobrenje da u pregovorima dogovori sveobuhvatan sporazum o zračnom prijevozu s Ujedinjenom Kraljevinom. O takvom bi se sporazumu trebalo dogovoriti bez odgode i sklopiti ga na isti način.
- (6) Kako bi se održale obostrano korisne razine povezanosti, trebalo bi predvidjeti komercijalne dogovore, kao što su letovi za skupnom oznakom (*code-sharing*), i za zračne prijevoznike Ujedinjene Kraljevine i za zračne prijevoznike Unije, u skladu s načelom reciprociteta.

⁽¹⁾ Mišljenje od 20. veljače 2019. (još nije objavljeno u Službenom listu).⁽²⁾ Stajalište Europskog parlamenta od 13. ožujka 2019. (još nije objavljeno u Službenom listu) i Odluka Vijeća od 19. ožujka 2019.⁽³⁾ Uredba (EZ) br. 1008/2008 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. rujna 2008. o zajedničkim pravilima za obavljanje zračnog prijevoza u Zajednici (SL L 293, 31.10.2008., str. 3.).

- (7) S obzirom na iznimne i jedinstvene okolnosti zbog kojih je potrebno donošenje ove Uredbe i u skladu s Ugovorima, primjereno je da Unija privremeno izvršava odgovarajuću podijeljenu nadležnost koja joj je dodijeljena Ugovorima. Međutim, bilo kakav učinak ove Uredbe na podjelu nadležnosti između Unije i država članica trebao bi biti strogo vremenski ograničen. Stoga bi Unija trebala izvršavati nadležnost samo tijekom razdoblja primjene ove Uredbe. U skladu s time Unija će prestati izvršavati podijeljenu nadležnost čim se ova Uredba prestane primjenjivati. U skladu s člankom 2. stavkom 2. Ugovora o funkcioniranju Europske unije države članice stoga će ponovno početi izvršavati svoju nadležnost od tog trenutka. Nadalje, podsjeća se da, kako je navedeno u Protokolu br. 25 o izvršavanju podijeljene nadležnosti, priloženom Ugovoru o Europskoj uniji i Ugovoru o funkcioniranju Europske unije, opseg izvršavanja nadležnosti Unije u ovoj Uredbi obuhvaća samo one elemente koji su uređeni ovom Uredbom te ne obuhvaća čitavo područje. Nadležnosti Unije i država članica u pogledu sklapanja međunarodnih sporazuma u području zračnog prijevoza utvrđuju se u skladu s Ugovorima i uzimajući u obzir odgovarajuće zakonodavstvo Unije.
- (8) U skladu s Uredbom (EZ) br. 1008/2008, zračni prijevoznici iz Unije moraju u svakom trenutku poštovati zahtjeve u pogledu vlasništva i kontrole utvrđene u toj uredbi kako bi zadržali valjane operativne licencije. U slučaju da do povlačenja Ujedinjene Kraljevine iz Unije dođe bez sporazuma o povlačenju, pojedini zračni prijevoznici iz Unije vjerojatno će se suočiti s poteškoćama u ispunjavanju tih zahtjeva od datuma povlačenja. Stoga je nužno uvesti mjere za izvanredne situacije. U skladu s načelima jednakog postupanja i proporcionalnosti, te bi mjere trebale biti ograničene na ono što je strogo potrebno za rješavanje problema koji proizlaze iz neuređenog povlačenja Ujedinjene Kraljevine iz Unije. Imajući na umu ta ista načela, potrebno je uspostaviti i mehanizme kojima će se omogućiti pomno praćenje napretka prema usklađenosti sa zahtjevima u pogledu vlasništva i kontrole te ukidanja operativne licencije, ako je to opravdano. Kako bi se izbjegao nagli prestanak obavljanja operacija i posebno omogućila repatrijacija pogođenih putnika, ukidanje operativne licencije koja nije u skladu sa zahtjevima, u slučaju da nije dostavljen odgovarajući plan korektivnih mjera, trebalo bi početi proizvoditi učinke dva tjedna nakon odluke o ukidanju.
- (9) Ovom se Uredbom države članice ne bi trebalo sprečavati u izdavanju odobrenja za obavljanje linijskog zračnog prijevoza od strane zračnih prijevoznika Unije koji ostvaruju prava koje im je dodijelila Ujedinjena Kraljevina, slično situacijama do kojih dolazi u okviru međunarodnih sporazuma. U pogledu tih odobrenja, države članice ne bi trebale diskriminirati jedne prijevoznike Unije u odnosu na druge prijevoznike Unije.
- (10) Komisija i države članice trebale bi riješiti probleme koji mogu utjecati na postojeće sustave distribucije prometa zbog povlačenja Ujedinjene Kraljevine iz Unije. Posebno bi trebalo poduzeti odgovarajuće mjere kako bi se osigurala potpuna usklađenost s tim sustavima i omogućio najuredniji mogući prelazak, čime bi se izbjegle smetnje za putnike i poduzeća u Uniji.
- (11) Radi osiguranja jedinstvenih uvjeta za provedbu ove Uredbe, provedbene ovlasti trebalo bi dodijeliti Komisiji u pogledu donošenja mjera kojima bi se zajamčila poštena razina reciprociteta između prava koja jednostrano dodjeljuju Unija i Ujedinjena Kraljevina zračnim prijevoznicima druge strane te osiguralo da se zračni prijevoznici Unije mogu pod pravednim uvjetima natjecati sa zračnim prijevoznicima Ujedinjene Kraljevine u pružanju usluga zračnog prijevoza. Te bi ovlasti trebalo izvršavati u skladu s Uredbom (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća (*). S obzirom na njihov mogući učinak na zračnu povezanost država članica, za donošenje tih mjera trebao bi se primjenjivati postupak ispitivanja. Komisija bi trebala donijeti provedbene akte koji se odmah primjenjuju kada, u opravdanim slučajevima, to zahtijevaju krajnje hitni razlozi. Takvi opravdani slučajevi mogu se odnositi na one u kojima Ujedinjena Kraljevina ne dodjeljuje istovjetna prava zračnim prijevoznicima Unije i time uzrokuje očitu neravnotežu ili na one u kojima manje povoljni uvjeti tržišnog natjecanja od onih koje uživaju zračni prijevoznici Ujedinjene Kraljevine u okviru pružanja usluga zračnog prijevoza obuhvaćenih ovom Uredbom ugrožavaju gospodarsku održivost zračnih prijevoznika Unije.
- (12) S obzirom na to da cilj ove Uredbe, odnosno utvrđivanje privremenih mjera kojima se uređuje zračni prijevoz između Unije i Ujedinjene Kraljevine ako ne dođe do sporazuma o povlačenju, ne mogu dostatno ostvariti države članice, nego se zbog njegova opsega i učinaka on na bolji način može ostvariti na razini Unije, Unija može donijeti mjere u skladu s načelom supsidijarnosti utvrđenim u članku 5. Ugovora o Europskoj uniji. U skladu s načelom proporcionalnosti utvrđenim u tom članku, ova Uredba ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje tog cilja.

(*) Uredba (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 2011. o utvrđivanju pravila i općih načela u vezi s mehanizmima nadzora država članica nad izvršavanjem provedbenih ovlasti Komisije (SL L 55, 28.2.2011., str. 13.).

- (13) Gibraltar nije uključen u teritorijalno područje primjene ove Uredbe i svako upućivanje u njoj na Ujedinjenu Kraljevinu ne uključuje Gibraltar.
- (14) Ovom se Uredbom ne dovodi u pitanje pravno stajalište Kraljevine Španjolske u pogledu suvereniteta nad područjem na kojem se nalazi zračna luka Gibraltara.
- (15) Odredbe ove Uredbe trebale bi hitno stupiti na snagu i trebale bi se primjenjivati, u načelu, od dana koji slijedi nakon dana prestanka primjene Ugovora na Ujedinjenu Kraljevinu, osim ako do tog datuma stupi na snagu sporazum o povlačenju sklopljen s Ujedinjenom Kraljevinom. Međutim, kako bi se omogućilo da se potrebni administrativni postupci provedu što prije, određene odredbe trebale bi se primjenjivati od stupanja na snagu ove Uredbe,

DONIJELI SU OVU UREDBU:

Članak 1.

Područje primjene

Ovom se Uredbom utvrđuje privremeni skup mjera kojima se uređuje zračni prijevoz između Unije i Ujedinjene Kraljevine Velike Britanije i Sjeverne Irske („Ujedinjena Kraljevina”) nakon njezina povlačenja iz Unije.

Članak 2.

Izvršavanje nadležnosti

1. Izvršavanje nadležnosti Unije na temelju ove Uredbe ograničava se na razdoblje primjene ove Uredbe kako je definirano u članku 16. stavku 4. Nakon isteka tog razdoblja Unija odmah prestaje izvršavati svoju nadležnost, a države članice ponovno izvršavaju svoju nadležnost u skladu s člankom 2. stavkom 2. Ugovora o funkcioniranju Europske unije.
2. Izvršavanjem nadležnosti Unije na temelju ove Uredbe ne dovodi se u pitanje nadležnost država članica u pogledu prava prometovanja u okviru svih aktualnih ili budućih pregovora o međunarodnim sporazumima o zračnom prijevozu, njihova potpisivanja ili sklapanja s bilo kojom drugom trećom zemljom te s Ujedinjenom Kraljevinom u odnosu na razdoblje nakon prestanka primjene ove Uredbe.
3. Izvršavanje nadležnosti Unije iz stavka 1. obuhvaća samo elemente koji su uređeni ovom Uredbom.
4. Ovom Uredbom ne dovode se u pitanje nadležnosti Unije i država članica u području zračnog prijevoza u pogledu elemenata koji nisu oni uređeni ovom Uredbom.

Članak 3.

Definicije

Za potrebe ove Uredbe primjenjuju se sljedeće definicije:

1. „zračni prijevoz” znači prijevoz putnika, prtljage, tereta i pošte, odvojeno ili zajedno, koji se obavlja zrakoplovom i koji je ponuđen javnosti uz naknadu ili za najam, uključujući linijskih i povremeni zračni prijevoz;
2. „međunarodni zračni prijevoz” znači zračni prijevoz koji prolazi zračnim prostorom preko državnog područja više od jedne države;
3. „zračni prijevoznik Unije” znači zračni prijevoznik s važećom operativnom licencijom koju je izdalo nadležno tijelo za izdavanje licencija u skladu s poglavljem II. Uredbe (EZ) br. 1008/2008;
4. „zračni prijevoznik Ujedinjene Kraljevine” znači zračni prijevoznik:
 - (a) čije je glavno mjesto poslovanja u Ujedinjenoj Kraljevini; i

- (b) koji ispunjava jedan od dvaju sljedećih uvjeta:
- da je više od 50 % poduzeća u vlasništvu Ujedinjene Kraljevine i/ili državljana Ujedinjene Kraljevine i da ga učinkovito nadziru, izravno ili neizravno putem jednog ili više posredničkih poduzeća; ili
 - da je više od 50 % poduzeća u vlasništvu država članica Unije i/ili državljana država članica Unije i/ili drugih država članica Europskoga gospodarskog prostora i/ili državljana tih država, u bilo kojoj kombinaciji, samostalno ili zajedno s Ujedinjenom Kraljevinom i/ili državljanima Ujedinjene Kraljevine te da ga učinkovito nadziru, izravno ili neizravno putem jednog ili više posredničkih poduzeća;
- (c) da je, u slučaju iz točke (b) podtočke ii., na dan koji prethodi prvom danu primjene ove Uredbe utvrđenom u članku 16. stavku 2. prvom podstavku imao valjanu operativnu licenciju u skladu s Uredbom (EZ) br. 1008/2008;
5. „stvarna kontrola” znači odnos koji je uspostavljen pravima, ugovorima ili drugim sredstvima koji, pojedinačno ili skupno, uzimajući u obzir uključene činjenične ili pravne okolnosti, daju mogućnost izravnog ili neizravnog odlučujućeg utjecaja na poduzetnika, a naročito:
- pravom na uporabu cjelokupne imovine ili dijela imovine poduzetnika;
 - pravima ili ugovorima kojima se prenosi odlučujući utjecaj na sastav, glasovanje ili odluke tijela nekog poduzeća ili se na drugi način prenosi odlučujući utjecaj na vođenje poslovanja poduzetnika;
6. „pravo tržišnog natjecanja” znači pravo kojim se uređuju sljedeći postupci, ako oni mogu imati utjecaj na obavljanje zračnog prijevoza:
- postupci koji uključuju:
 - sporazume između zračnih prijevoznika, odluke udruženja zračnih prijevoznika i usklađene prakse koje kao svoj cilj ili učinak imaju sprečavanje, ograničavanje ili narušavanje tržišnog natjecanja;
 - zlouporabu vladajućeg položaja jednog zračno prijevoznika ili više njih;
 - mjere koje je Ujedinjena Kraljevina poduzela ili zadržala na snazi za javna poduzeća i poduzeća kojima Ujedinjena Kraljevina dodjeljuje posebna ili isključiva prava i koje su protivne podtočkama i. ili ii.; i
 - koncentracije među zračnim prijevoznicima kojima se znatno ometa djelotvorno tržišno natjecanje, a posebno zbog stvaranja ili jačanja dominantnog položaja;
7. „subvencija” znači svaki financijski doprinos koji zračnom prijevozniku ili zračnoj luci dodjeljuje vlada ili bilo koje drugo javno tijelo na bilo kojoj razini, te mu time dodjeljuje povlasticu, uključujući:
- izravan prijenos sredstava kao što su bespovratna sredstva, zajmovi ili povećanje vlastitog kapitala, potencijalni izravni prijenos sredstava na poduzeće, preuzimanje obveza poduzeća, kao što su jamstva za zajmove, dokapitalizacija, vlasništvo, zaštita od stečaja ili osiguranje;
 - odricanje od ili nenaplatu, inače dospjelih prihoda;
 - davanje robe ili pružanje usluga, osim opće infrastrukture, ili kupovinu robe ili usluga; ili
 - uplaćivanje sredstava u mehanizam za financiranje ili ovlašćivanje privatnog tijela ili davanje naloga privatnom tijelu za izvršavanje najmanje jedne od funkcija navedenih u točkama (a), (b) i (c) koju bi inače izvršavala vlada ili drugo javno tijelo, i koja se, u praksi, ni u kojem smislu ne razlikuje od uobičajenih praksi vlade;
- Smatra se da financijskim doprinosom koji je izvršila vlada ili drugo javno tijelo nije dodijeljena povlastica ako bi privatni tržišni operater koji je isključivo vođen mogućnošću ostvarivanja dobiti, u istoj situaciji kao i predmetno javno tijelo, izvršio isti financijski doprinos;
8. „neovisno tijelo nadležno za tržišno natjecanje” znači tijelo koje je nadležno za primjenu i provedbu prava tržišnog natjecanja, kao i nadzor subvencija, i ispunjava sve sljedeće uvjete:
- tijelo je operativno neovisno i ima na raspolaganju sva primjerena sredstva potrebna za izvršavanje svojih zadaća;
 - u obavljanju svojih dužnosti i izvršavanju svojih ovlasti, tijelo ima potrebna jamstva neovisnosti o političkim ili drugim vanjskim utjecajima i djeluje nepristrano; i
 - odluke tijela podliježu sudskoj reviziji;

9. „diskriminacija” znači razlikovanje bilo koje vrste bez objektivnog opravdanja u pogledu nabave robe ili usluga, uključujući javne usluge, za obavljanje zračnog prijevoza, ili u pogledu načina postupanja javnih tijela nadležnih za takve usluge;
10. „linijski zračni prijevoz” znači niz letova sa sljedećim svojstvima:
- (a) javnost može pojedinačno na svakom letu kupiti putnička mjesta i/ili ima mogućnost prijevoza tereta i/ili pošte (izravno od zračnog prijevoznika ili putem njegovih ovlaštenih zastupnika);
 - (b) odvija se tako da se njime pružaju usluge prijevoza između dvije zračne luke ili više njih:
 - i. prema objavljenom redu letenja, ili
 - ii. letovima koji su toliko redoviti ili učestali da predstavljaju prepoznatljiv sustavni niz letova;
11. „povremeni zračni prijevoz” znači komercijalna usluga zračnog prijevoza koja nije linijski zračni prijevoz;
12. „područje Unije” znači kopneno područje, unutarnje vode i teritorijalno more država članica na kojima se primjenjuju Ugovor o Europskoj uniji i Ugovor o funkcioniranju Europske unije pod uvjetima utvrđenima u tim Ugovorima i zračni prostor iznad njih;
13. „državno područje Ujedinjene Kraljevine” znači kopneno područje, unutarnje vode i teritorijalno more Ujedinjene Kraljevine i zračni prostor iznad njih;
14. „Čikaška konvencija” znači Konvencija o međunarodnom civilnom zrakoplovstvu, potpisana u Chicagu 7. prosinca 1944.

Članak 4.

Prava prometovanja

1. Zračni prijevoznici Ujedinjene Kraljevine mogu, pod uvjetima utvrđenima u ovoj Uredbi:
- (a) letjeti preko područja Unije bez slijetanja;
 - (b) zaustavljati se na području Unije u neprometne svrhe, u smislu Čikaške konvencije;
 - (c) obavljati linijskih i povremeni međunarodni zračni prijevoz putnika, kombinirani prijevoz putnika i tereta te prijevoz isključivo tereta između bilo kojih dviju točaka od kojih se jedna nalazi na državnom području Ujedinjene Kraljevine, a druga na području Unije;
 - (d) najviše pet mjeseci od prvog dana primjene utvrđenog u članku 16. stavku 2. prvom podstavku, obavljati usluge prijevoza isključivo tereta u linijskom i povremenom međunarodnom zračnom prijevozu između bilo kojih dviju točaka od kojih se jedna nalazi na državnom području države članice Unije, a druga se nalazi na državnom području treće zemlje, a dio su usluge s polazištem ili odredištem na državnom području Ujedinjene Kraljevine. Ukupni sezonski kapacitet koji osiguravaju prijevoznici Ujedinjene Kraljevine za te usluge ne smije prekoračiti ukupni broj letova koje su ti prijevoznici obavljali za te usluge tijekom zimske, odnosno ljetne sezone IATA-e 2018., *pro rata temporis*;
 - (e) najviše sedam mjeseci od prvog dana primjene utvrđenog u članku 16. stavku 2. prvom podstavku, nastaviti obavljati linijski zračni prijevoz na linijama koje podliježu obvezama javnih usluga ako je pravo na obavljanje usluga dodijeljeno u skladu s člancima 16. i 17. Uredbe (EZ) br. 1008/2008 prije datuma početka primjene ove Uredbe i podložno ispunjavanju uvjeta za pružanje tih usluga utvrđenih u Uredbi (EZ) br. 1008/2008.
2. Države članice koriste razdoblje iz stavka 1. točke (e) za poduzimanje mjera potrebnih kako bi se osiguralo da se javne usluge koje se smatraju potrebnima nastave pružati nakon isteka tog razdoblja, u skladu s člancima 16. i 17. Uredbe (EZ) br. 1008/2008.
3. Države članice ne smiju dogovarati niti sklapati bilo kakve bilateralne sporazume ili dogovore s Ujedinjenom Kraljevinom o pitanjima obuhvaćenima područjem primjene ove Uredbe u razdoblju tijekom kojeg se primjenjuje ova Uredba. U odnosu na to razdoblje, one ni na koji drugi način ne smiju dodijeliti zračnim prijevoznicima Ujedinjene Kraljevine nikakva druga prava u pogledu zračnog prijevoza osim onih koja su im dodijeljena ovom Uredbom.

Članak 5.

Komercijalni dogovori

1. Usluge zračnog prijevoza u skladu s člankom 4. ove Uredbe mogu se pružati u okviru komercijalnih dogovora, kao što su dogovori o zakupu prostora ili dogovori o letovima sa skupnom oznakom, kako slijedi:
 - (a) zračni prijevoznik Ujedinjene Kraljevine može biti marketinški prijevoznik na letovima operativnog zračnog prijevoznika koji je zračni prijevoznik Unije ili zračni prijevoznik Ujedinjene Kraljevine, ili pak bilo kojeg operativnog zračnog prijevoznika treće zemlje koji, u skladu s pravom Unije ili, ako je primjenjivo, u skladu s pravom predmetne države članice ili predmetnih država članica, uživa potrebna prava prometovanja te pravo da njegovi prijevoznici ostvaruju ta prava s pomoću predmetnog dogovora;
 - (b) zračni prijevoznik Ujedinjene Kraljevine može biti operativni prijevoznik na letovima na kojima je marketinški prijevoznik bilo koji zračni prijevoznik koji je zračni prijevoznik Unije ili zračni prijevoznik Ujedinjene Kraljevine, ili pak bilo koji marketinški prijevoznik treće zemlje koji, u skladu s pravom Unije ili, ako je primjenjivo, u skladu s pravom predmetne države članice ili predmetnih država članica, uživa potrebna prava na rute te pravo da njegovi prijevoznici ostvaruju ta prava s pomoću predmetnog dogovora.
2. Pribjegavanje komercijalnim dogovorima, neovisno o tome je li riječ o operativnom ili marketinškom prijevozniku, ni u kojem slučaju ne smije dovesti do toga da prijevoznik Ujedinjene Kraljevine ostvaruje prava koja nisu predviđena u članku 4. stavku 1.
3. Prava dodijeljena zračnim prijevoznicima Ujedinjene Kraljevine u skladu sa stavkom 1. ni u kojem se slučaju ne smiju tumačiti na način da se njima zračnim prijevoznicima trećih zemalja prenose bilo kakva prava osim onih koje uživaju u okviru prava Unije ili prava predmetne države članice ili predmetnih država članica.
4. Predmetne države članice zahtijevaju da dogovore iz stavka 1. moraju odobriti njihova nadležna tijela radi provjere usklađenosti s uvjetima utvrđenima u ovom članku i s primjenjivim zahtjevima u pravu Unije i nacionalnom pravu, posebno u pogledu sigurnosti i zaštite.

Članak 6.

Zakup zrakoplova

1. Pri ostvarivanju prava predviđenih u članku 4. stavku 1. zračni prijevoznik Ujedinjene Kraljevine može obavljati zračni prijevoz služeći se vlastitim zrakoplovima, kao i u svim sljedećim slučajevima:
 - (a) koristeći zrakoplov zakupljen bez posade od bilo kojeg zakupodavca;
 - (b) koristeći zrakoplov zakupljen zajedno s posadom od bilo kojeg drugog zračnog prijevoznika Ujedinjene Kraljevine;
 - (c) koristeći zrakoplov zakupljen zajedno s posadom od zračnog prijevoznika iz bilo koje zemlje koja nije Ujedinjena Kraljevina, pod uvjetom da je zakup opravdan na temelju iznimnih potreba, potreba u pogledu sezonskih kapaciteta ili operativnih poteškoća zakupoprimca i da zakup ne traje dulje nego što je strogo potrebno za ispunjavanje tih potreba ili prevladavanje tih poteškoća.
2. Predmetne države članice zahtijevaju da dogovore iz stavka 1. moraju odobriti njihova nadležna tijela radi provjere usklađenosti s uvjetima utvrđenima u tom stavku i s primjenjivim zahtjevima u pravu Unije i nacionalnom pravu, posebno u pogledu sigurnosti i zaštite.

Članak 7.

Postupanje s operativnim licencijama s obzirom na zahtjeve u pogledu vlasništva i kontrole

1. Odstupajući od članka 8. Uredbe (EZ) br. 1008/2008, ako zračni prijevoznik koji ima operativnu licenciju koju je izdala država članica koja nije Ujedinjena Kraljevina prestane ispunjavati zahtjeve utvrđene u članku 4. točki (f) te uredbe („zahtjevi u pogledu vlasništva i kontrole”) zbog povlačenja Ujedinjene Kraljevine iz Unije, neispunjavanje tih zahtjeva ne utječe na valjanost operativne licencije do isteka razdoblja od šest mjeseci od prvog dana primjene utvrđenog u članku 16. stavku 2. prvom podstavku ove Uredbe, pod uvjetom da su ispunjeni uvjeti utvrđeni u stavcima od 2. do 5. ovog članka.

2. U roku od dva tjedna od stupanja na snagu ove Uredbe zračni prijevoznik predstavlja plan korektivnih mjera nadležnom tijelu za izdavanje licencija. Tim se planom na potpun i precizan način utvrđuju mjere usmjerene na postizanje potpune usklađenosti sa zahtjevima u pogledu vlasništva i kontrole najkasnije prvog dana nakon isteka razdoblja iz stavka 1. ovog članka. Ako zračni prijevoznik nije predstavio plan u zadanom roku, nadležno tijelo za izdavanje licencija, nakon što je predmetnom zračnom prijevozniku dalo mogućnost da se očituje, odmah ukida operativnu licenciju, ali najranije od datuma iz članka 16. stavka 2. prvog podstavka te o tome obavješćuje Komisiju. Takvo ukidanje počinje proizvoditi učinke dva tjedna nakon odluke tijela za izdavanje licencija, ali najranije od datuma iz članka 16. stavka 2. Nadležno tijelo za izdavanje licencija priopćuje svoju odluku zračnom prijevozniku i o tome obavješćuje Komisiju.

3. Ako je predmetni zračni prijevoznik predstavio plan korektivnih mjera u roku iz stavka 2., nadležno tijelo za izdavanje licencija u roku od dva mjeseca od primitka plana ocjenjuje bi li se mjerama utvrđenima u njemu postigla potpuna usklađenost sa zahtjevima u pogledu vlasništva i kontrole najkasnije prvog dana nakon isteka razdoblja iz stavka 1. i je li vjerojatno da će zračni prijevoznik do tog datuma dovršiti mjere. Nadležno tijelo za izdavanje licencija obavješćuje zračnog prijevoznika i Komisiju o svojoj ocjeni.

4. Ako nadležno tijelo za izdavanje licencija, nakon što je dotičnom zračnom prijevozniku pružilo mogućnost da se očituje, utvrdi da se mjerama utvrđenima u planu ne bi postigla potpuna usklađenost sa zahtjevima u pogledu vlasništva i kontrole najkasnije prvog dana nakon isteka razdoblja iz stavka 1. ili ako se čini malo vjerojatnim da će predmetni zračni prijevoznik dovršiti mjere do tog datuma, ono može odmah ukinuti operativnu licenciju. Takvo ukidanje počinje proizvoditi učinke dva tjedna nakon odluke tijela za izdavanje licencija. Nadležno tijelo za izdavanje licencija priopćuje svoju odluku zračnom prijevozniku i o tome obavješćuje Komisiju.

5. Ako nadležno tijelo za izdavanje licencija utvrdi da bi se mjerama utvrđenima u planu postigla potpuna usklađenost sa zahtjevima u pogledu vlasništva i kontrole najkasnije prvog dana nakon isteka razdoblja iz stavka 1. i ako se čini vjerojatnim da će zračni prijevoznik dovršiti te mjere do tog datuma, ono pomno i kontinuirano nadzire provedbu plana i redovito obavješćuje Komisiju o svojim nalazima.

6. Do isteka razdoblja iz stavka 1. nadležno tijelo za izdavanje licencija odlučuje ispunjava li zračni prijevoznik u potpunosti zahtjeve u pogledu vlasništva i kontrole. Ako nadležno tijelo za izdavanje licencija, nakon što je dotičnom zračnom prijevozniku pružilo mogućnost da se očituje, odluči da zračni prijevoznik ne ispunjava u potpunosti zahtjeve u pogledu vlasništva i kontrole, ono ukida operativnu licenciju od prvog dana nakon isteka razdoblja iz stavka 1.

7. Ako Komisija, nakon što je nadležnom tijelu za izdavanje licencija i zračnom prijevozniku dala mogućnost da se očituju, utvrdi da nadležno tijelo nije ukinulo predmetnu operativnu licenciju, a ukidanje se zahtijeva u skladu sa stavkom 2. ili stavkom 6. ovog članka, Komisija u skladu s člankom 15. stavkom 3. drugim podstavkom Uredbe (EZ) br. 1008/2008 zahtijeva od nadležnog tijela za izdavanje licencija da ukine operativnu licenciju. Primjenjuje se članak 15. stavak 3. treći i četvrti podstavak te uredbe.

8. Ovim člankom ne dovodi se u pitanje primjena svih ostalih odredbi utvrđenih u Uredbi (EZ) br. 1008/2008.

Članak 8.

Istovjetnost prava

1. Komisija prati prava koja je Ujedinjena Kraljevina dodijelila zračnim prijevoznicima Unije i uvjete za njihovo ostvarivanje.

2. Ako Komisija utvrdi da prava koja je Ujedinjena Kraljevina dodijelila zračnim prijevoznicima Unije nisu *de jure* ili *de facto* istovjetna onima koja su dodijeljena zračnim prijevoznicima Ujedinjene Kraljevine na temelju ove Uredbe, ili da ta prava nisu jednako dostupna svim prijevoznicima Unije, ona bez odgode i radi ponovne uspostave istovjetnosti donosi provedbene akte radi:

- (a) određivanja granica dopuštenog kapaciteta pri obavljanju linijskog zračnog prijevoza za zračne prijevoznike Ujedinjene Kraljevine i zahtijevanja od država članica da shodno tome prilagode postojeća i nova operativna odobrenja za zračne prijevoznike Ujedinjene Kraljevine;
- (b) zahtijevanja od država članica da odbiju, privremeno oduzmu ili ukinu navedena operativna odobrenja; ili
- (c) uvođenja financijskih pristojbi ili operativnih ograničenja.

Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 15. stavka 2. Oni se donose u skladu s hitnim postupkom iz članka 15. stavka 3. ako je to, u propisno opravdanim slučajevima ozbiljnog nedostatka istovjetnosti za potrebe stavka 2., nužno zbog krajnje hitnih razloga.

Članak 9.

Pošteno tržišno natjecanje

1. Komisija prati uvjete pod kojima se zračni prijevoznici Unije i zračne luke u Uniji natječu sa zračnim prijevoznicima Ujedinjene Kraljevine i zračnim lukama u Ujedinjenoj Kraljevini u pogledu obavljanja zračnog prijevoza obuhvaćenog ovom Uredbom.

2. Ako utvrdi da su, kao posljedica bilo koje od situacija iz stavka 3. ovoga članka, ti uvjeti znatno manje povoljni od onih koji vrijede za zračne prijevoznike Ujedinjene Kraljevine, Komisija bez odgode i kako bi ispravila tu situaciju, donosi provedbene akte radi:

- (a) uspostavljanja granice dopuštenog kapaciteta pri obavljanju linijskog zračnog prijevoza za zračne prijevoznike Ujedinjene Kraljevine i zahtijevanja od država članica da shodno tome prilagode postojeća i nova operativna odobrenja za zračne prijevoznike Ujedinjene Kraljevine;
- (b) zahtijevanja od država članica da odbiju, privremeno oduzmu ili ukinu navedena operativna odobrenja za pojedine ili sve zračne prijevoznike Ujedinjene Kraljevine; ili
- (c) uvođenja financijskih pristojbi ili operativnih ograničenja.

Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 15. stavka 2. Oni se donose u skladu s hitnim postupkom iz članka 15. stavka 3. ako je to, u propisno opravdanim slučajevima postojanja prijetnje ekonomskoj održivosti jedne ili više operacija zračnih prijevoznika Unije, nužno zbog krajnje hitnih razloga.

3. Provedbeni akti iz stavka 2. donose se, pod uvjetima utvrđenima u tom stavku, kako bi se ispravile sljedeće situacije:

- (a) dodjeljivanje subvencija od strane Ujedinjene Kraljevine;
- (b) propust Ujedinjene Kraljevine da uspostavi ili djelotvorno primjenjuje pravo tržišnog natjecanja;
- (c) propust Ujedinjene Kraljevine da osnuje ili održava neovisno tijelo nadležno za tržišno natjecanje;
- (d) primjena standarda od strane Ujedinjene Kraljevine u području zaštite radnika, sigurnosti, zaštite, zaštite okoliša ili prava putnika koji su niži od onih propisanih pravom Unije ili, ako ne postoje relevantne odredbe prava Unije, niži od onih koje primjenjuju sve države članice ili, u svakom slučaju, niži od relevantnih međunarodnih standarda;
- (e) bilo koji oblik diskriminacije zračnih prijevoznika Unije.

4. Za potrebe stavka 1., Komisija može zatražiti informacije od nadležnih tijela Ujedinjene Kraljevine, zračnih prijevoznika Ujedinjene Kraljevine ili zračnih luka Ujedinjene Kraljevine. Ako nadležna tijela Ujedinjene Kraljevine, zračni prijevoznik Ujedinjene Kraljevine ili zračna luka Ujedinjene Kraljevine ne dostave tražene informacije u razumnom roku koji je odredila Komisija, ili dostave nepotpune informacije, Komisija može postupiti u skladu sa stavkom 2.

5. Uredba (EZ) br. 868/2004 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁵⁾ ne primjenjuje se na pitanja obuhvaćena područjem primjene ove Uredbe.

Članak 10.

Operativno odobrenje

1. Ne dovodeći u pitanje pravo Unije i nacionalno pravo u području sigurnosti zračnog prometa, zračni prijevoznici Ujedinjene Kraljevine, kako bi ostvarili prava koja im se dodjeljuju u članku 4., moraju pribaviti operativno odobrenje od svake države članice u kojoj žele obavljati zračni prijevoz.

⁽⁵⁾ Uredba (EZ) br. 868/2004 Europskog parlamenta i Vijeća od 21. travnja 2004. o zaštiti od subvencija i nepravednih praksi određivanja cijena koje uzrokuju štetu zračnim prijevoznicima Zajednice koji pružaju usluge zračnog prijevoza iz zemalja koje nisu članice Europske zajednice (SL L 162, 30.4.2004., str. 1.).

2. Nakon primitka zahtjeva za izdavanje operativnog odobrenja od zračnog prijevoznika Ujedinjene Kraljevine, dotična država članica bez nepotrebnog odgađanja izdaje odgovarajuće operativno odobrenje pod uvjetom:

- (a) da zračni prijevoznik Ujedinjene Kraljevine koji podnosi zahtjev ima valjanu operativnu licenciju izdanu u skladu sa zakonodavstvom Ujedinjene Kraljevine; i
- (b) da Ujedinjena Kraljevina provodi i redovno održava učinkovitu regulatornu kontrolu zračnog prijevoznika Ujedinjene Kraljevine, da je jasno naznačeno nadležno tijelo i da zračni prijevoznik Ujedinjene Kraljevine posjeduje svjedodžbu o sposobnosti koju je izdalo navedeno tijelo.

3. Ne dovodeći u pitanje potrebu da se omogući dovoljno vremena za provedbu potrebnih procjena, zračni prijevoznici Ujedinjene Kraljevine imaju pravo podnijeti svoje zahtjeve za izdavanje operativnih odobrenja od dana stupanja na snagu ove Uredbe. Države članice ovlaštene su odobriti te zahtjeve od tog dana pod uvjetom da su ispunjeni uvjeti za takvo odobrenje. Međutim, sva tako dodijeljena odobrenja počinju proizvoditi učinke najranije prvog dana primjene utvrđenog u članku 16. stavku 2. prvom podstavku.

Članak 11.

Operativni planovi, programi i redovi letenja

1. Zračni prijevoznici Ujedinjene Kraljevine podnose operativne planove, programe i redove letenja za usluge zračnog prijevoza na odobrenje nadležnim tijelima svake dotične države članice. Ti se dokumenti podnose najmanje 30 dana prije početka obavljanja operacija..

2. Podložno članku 10., operativni planovi, programi i redovi letenja za sezonu IATA-e koja je u tijeku prvog dana primjene ove Uredbe utvrđenog u članku 16. stavku 2. prvom podstavku i takvi dokumenti za prvu sljedeću sezonu mogu se podnijeti i odobriti prije tog datuma.

3. Ovom se Uredbom države članice ne sprečavaju u izdavanju odobrenja za obavljanje linijskog zračnog prijevoza od strane prijevoznika Unije koji ostvaruju prava koje im je dodijelila Ujedinjena Kraljevina. U pogledu tih odobrenja, države članice ne diskriminiraju jedne prijevoznike Unije u odnosu na druge prijevoznike Unije.

Članak 12.

Odbijanje, ukidanje, privremeno oduzimanje ili ograničenje odobrenja

1. Države članice odbijaju ili, ovisno o slučaju, ukidaju ili privremeno oduzimaju operativno odobrenje zračnog prijevoznika Ujedinjene Kraljevine ako:

- (a) zračni prijevoznik ne ispunjava uvjete za dodjelu statusa zračnog prijevoznika Ujedinjene Kraljevine u skladu s ovom Uredbom; ili
- (b) nisu ispunjeni uvjeti utvrđeni u članku 10. stavku 2.

2. Države članice odbijaju, ukidaju, privremeno oduzimaju, ograničavaju ili uvode uvjete za operativno odobrenje zračnog prijevoznika Ujedinjene Kraljevine ili ograničavaju ili uvode uvjete za obavljanje njegovih operacija ako:

- (a) se ne poštuju primjenjivi zahtjevi povezani sa sigurnošću i zaštitom;
- (b) se ne poštuju primjenjivi zahtjevi koji se odnose na ulazak zrakoplova koji obavlja zračni prijevoz na državno područje dotične države članice, njegovo zadržavanje na njemu ili izlazak s njega;
- (c) se ne poštuju primjenjivi zahtjevi koji se odnose na ulazak putnika, posade, prtljage i/ili pošte u zrakoplovu na državno područje dotične države članice, njihovo zadržavanje na njemu ili izlazak s njega (uključujući propise koji se odnose na ulazak, odobravanje, useljenje, putovnice, carinsku kontrolu i karantenu ili, u slučaju pošte, poštanske propise).

3. Države članice odbijaju, ukidaju, privremeno oduzimaju, ograničavaju ili uvode uvjete za operativna odobrenja zračnih prijevoznika Ujedinjene Kraljevine ili ograničavaju ili uvode uvjete za obavljanje njihovih operacija ako to od njih zatraži Komisija u skladu s člankom 8. ili člankom 9.

4. Države članice bez nepotrebnog odgađanja obavješćuju Komisiju i druge države članice o svim odlukama o odbijanju ili ukidanju operativnog odobrenja zračnog prijevoznika Ujedinjene Kraljevine u skladu sa stavcima 1. i 2.

*Članak 13.***Svjedodžbe i licencije**

Svjedodžbe o plovidbenosti, svjedodžbe o sposobnosti i licencije koje je izdala ili potvrdila Ujedinjena Kraljevina, a koje su još uvijek na snazi, države članice priznaju kao valjane u svrhu obavljanja zračnog prijevoza zračnih prijevoznika Ujedinjene Kraljevine na temelju ove Uredbe, pod uvjetom da su takve svjedodžbe ili licencije izdane ili potvrđene najmanje na temelju odgovarajućih međunarodnih standarda uspostavljenih u okviru Čikaške konvencije te u skladu s njima.

*Članak 14.***Savjetovanje i suradnja**

1. Kako bi se osigurala provedba ove Uredbe, nadležna tijela država članica savjetuju se i surađuju, prema potrebi, s nadležnim tijelima Ujedinjene Kraljevine.
2. Države članice, na zahtjev, bez nepotrebnog odgađanja dostavljaju Komisiji sve informacije dobivene u skladu sa stavkom 1. ovog članka ili bilo koje druge informacije relevantne za provedbu članka 8. i 9.

*Članak 15.***Postupak odbora**

1. Komisiji pomaže Odbor uspostavljen Uredbom (EZ) br. 1008/2008. Taj odbor je odbor u smislu Uredbe (EU) br. 182/2011.
2. Pri upućivanju na ovaj stavak primjenjuje se članak 5. Uredbe (EU) 182/2011.
3. Pri upućivanju na ovaj stavak primjenjuje se članak 8. Uredbe (EU) br. 182/2011 u vezi s njezinim člankom 5.

*Članak 16.***Stupanje na snagu i primjena**

1. Ova Uredba stupa na snagu sljedećeg dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.
2. Primjenjuje se od dana koji slijedi nakon dana prestanka primjene prava Unije na Ujedinjenu Kraljevinu na temelju članka 50. stavka 3. Ugovora o Europskoj uniji.

Međutim, članak 7., članak 10. stavak 3. i članak 11. stavak 2. primjenjuju se od stupanja na snagu ove Uredbe.

3. Ova se Uredba ne primjenjuje ako sporazum o povlačenju sklopljen s Ujedinjenom Kraljevinom u skladu s člankom 50. stavkom 2. Ugovora o Europskoj uniji stupi na snagu do datuma iz stavka 2. prvog podstavka.
4. Ova se Uredba prestaje primjenjivati na raniji od sljedećih dvaju datuma:
 - (a) datum na koji stupi na snagu ili, ovisno o slučaju, od kojeg se privremeno primjenjuje sveobuhvatni sporazum s Ujedinjenom Kraljevinom kojim se uređuje obavljanje zračnog prijevoza, čija je Unija stranka; ili
 - (b) 30. ožujka 2020.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Strasbourgu 25. ožujka 2019.

Za Europski parlament

Predsjednik

A. TAJANI

Za Vijeće

Predsjednik

G. CIAMBA
